

IP Box – co i jak?

Natalia Stoch-Mika

5 sierpnia 2024 r.

ULGA IP BOX – kogo dotyczy?

Ulga jest dla firm prowadzących działalność innowacyjną.

Jest to pewnego rodzaju kontynuacja ulgi B+R, a celem jej wprowadzenia było zachęcenie przedsiębiorców do rozwoju działalności oraz zapewnienia ochrony wyników przeprowadzonych prac B+R i komercjalizacji ich wyników.

Ulgę mogą stosować wszystkie podmioty bez względu na formę prawną prowadzonej działalności i bez względu na branżę w której działają.

Ulga dotyczy kwalifikowanego dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej.

Istotne jest jednak to że nie każda forma opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych uprawnia do skorzystania z tej ulgi - brak możliwości jej stosowania przy ryczałcie.

Podstawy prawne

- Art. 24d i 24e ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2805 ze zm.)
- Art. 30ca i 30cb ustawy z dnia z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 226 ze zm.)

IP Box – co to jest?

Preferencja podatkowa, która pozwala na zastosowanie obniżonej stawki podatku do dochodu z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej.

STAWKI PODATKU		
IP Box	Klasyczny PIT	Klasyczny CIT
5%	12%/32%	9% lub 19%
	19%	

Zamknięta lista kwalifikowanych praw

- ✓ Patent,
- ✓ Prawo ochronne na wzór użytkowy,
- ✓ Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego,
- ✓ Prawo z rejestracji topografii układu scalonego,
- ✓ Dodatkowe prawo ochronne dla patentu na produkt leczniczy lub produkt ochrony roślin,
- ✓ Prawo z rejestracji produktu leczniczego i produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonych do obrotu,
- ✓ Autorskie prawo do programu komputerowego,
- ✓ Wyłączne prawo, o którym mowa w ustawie o ochronie prawnej odmian roślin Autorskie prawo do programu komputerowego

Warunki zastosowania IP Box

- Kwalifikowane prawo własności intelektualnej musi podlegać ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych ustaw lub ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, oraz innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska.
- Kwalifikowane prawo własności intelektualnej musi zostać wytworzone, rozwinięte lub ulepszone przez podatnika w ramach prowadzonej przez niego działalności badawczo-rozwojowej.
- Działalność badawczo-rozwojowa to działalność twórcza obejmująca badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększania zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.

Jak kalkulować

Kalkulacja podstawy opodatkowania jest najbardziej skomplikowanym elementem zastosowania ulgi.

Podstawą opodatkowania jest kwalifikowany dochód – czyli suma kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, jaką podatnik uzyskał w danym roku podatkowym.

Kwalifikowany dochód	=	Wskaźnik nexus	x	Dochód z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej
-----------------------------	----------	-----------------------	----------	--

Dochód z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej

- Dochód – nadwyżka sumy przychodów z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej nad kosztami uzyskania przychodów, osiągnięta w roku podatkowym.

- 4 enumeratywnie wyliczone źródła dochodów:
 - z opłat lub należności wynikających z umowy licencyjnej dotyczącej kwalifikowanego prawa własności intelektualnej;
 - ze sprzedaży kwalifikowanego prawa własności intelektualnej;
 - z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej uwzględnionego w cenie sprzedaży produktu lub usługi;
 - z odszkodowania za naruszenie praw wynikających z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej, jeżeli zostało uzyskane w postępowaniu spornym, w tym postępowaniu sądowym albo arbitrażu.

Wskaźnik nexus

Wzór:

$$(a+b) \times 1,3$$

$$a+b+c+d$$

Koszty ponoszone na:

- a prowadzoną bezpośrednio przez podatnika działalność badawczo-rozwojową związaną z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej,
- b nabycie wyników prac badawczo-rozwojowych związanych z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej, innych niż wymienione w lit. d, od podmiotu niepowiązanego,
- c nabycie wyników prac badawczo-rozwojowych związanych z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej, innych niż wymienione w lit. d, od podmiotu powiązanego,
- d nabycie przez podatnika kwalifikowanego prawa własności intelektualnej

Przykłady kosztów:

Koszty bezpośrednie oraz pośrednie dla celów IP Box nie są tym samym, co koszty bezpośrednie i pośrednie w rozumieniu ogólnych zasad podatkowych.

Koszty bezpośrednie (koszty bezpośrednio związane z osiąganymi przychodami z danego kwalifikowanego IP)	Koszty pośrednie (koszty, inne niż bezpośrednie, ponoszone w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej nad danym kwalifikowanym IP, których nie można wprost przyporządkować do konkretnego kwalifikowanego IP)
<ul style="list-style-type: none">➤ zakup sprzętu (np. komputer, telefon),➤ zakup licencji na oprogramowanie,➤ zakup literatury naukowej,➤ wynagrodzenie pracowników,➤ usługa księgowa,➤ materiały biurowe,➤ wynajem biura.	

Case study

- Pani Anna prowadzi działalność badawczo-rozwojową. W ramach tej działalności nabyła program komputerowy, który następnie w ramach tej działalności rozwinęła.
- Ze sprzedaży tego programu osiągnęła przychód w kwocie 100 000 zł i poniosła koszty związane z jego wytworzeniem w kwocie:
 - 40 000 zł (dot. prowadzonych bezpośrednio przez Panią Annę prac) oraz
 - 30 000 zł (nabycie wyników prac badawczo-rozwojowych od podmiotu niepowiązanego).

Przykład

→ W pierwszej kolejności należy obliczyć wskaźnik nexus.

40 000 x 1,3	=	0,74
40 000 + 30 000		

→ Następnie należy obliczyć dochód z kwalifikowanego prawa.

Dochód				
100 000	-	70 000	=	30 000

Kwalifikowany dochód				
30 000	x	0,74	=	22 200

→ Podstawę opodatkowania stanowi (suma) kwalifikowany dochód, czyli w przypadku Pani Anny 22 200 zł

Podatek – IP Box				
22 200	x	5%	=	1 110

→

Podatek – skala podatkowa					Podatek – forma liniowa				
30 000	x	12%	=	3 600	30 000	x	19%	=	5 700

Co w przypadku straty za dany rok?

Zgodnie z przepisami ustaw podatkowych, w przypadku, gdy w danym roku powstanie strata na działalności opodatkowanej IP box, podatnik może ją rozliczyć w ciągu 5 kolejnych lat podatkowych.

Ważne jest to, że możliwość odliczenia straty dotyczy tego samego prawa własności intelektualnej. Dlatego musi dotyczyć tego samego rodzaju produktu lub usługi (grupy produktów lub usług), w których było wykorzystane kwalifikowane prawo własności intelektualnej.

Strata z kwalifikowanych praw własności nie może zostać rozliczona z pozostałymi dochodami rozliczanymi na zasadach ogólnych.

ULGA IP BOX – jak rozliczać ?

Ulga rozliczana jest dopiero w zeznaniu rocznym PIT lub CIT.

Oznacza to, że w trakcie roku podatkowego podatnicy płacą zaliczki na podatek dochodowy wg stawki dla wybranej przez siebie formy opodatkowania (12%/32% na zasadach ogólnych lub 19% przy wyborze podatku liniowego), zaś spółki objęte obowiązkiem opodatkowania podatkiem CIT płacą 9% lub 19% w zależności od tego czy są małym czy dużym podatnikiem.

O zamiarze skorzystania z ulgi informuje się w zeznaniu rocznym i dodajemy odpowiedni załącznik (PIT/IP lub CIT/IP), w którym wskazuje się część dochodu podlegającą opodatkowaniu stawką 5%.

Powstałą nadpłatę można rozliczyć na przyszłe zobowiązania podatkowe lub złożyć wniosek o zwrot na rachunek bankowy firmy.

ULGA B+R i IP box łącznie?

Od 2022 r. ustawodawca wprowadził możliwość stosowania obu ulg jednocześnie w danym roku podatkowym.

Podatnicy mogą teraz od dochodu z kwalifikowanego prawa własności intelektualnej, odliczyć koszty kwalifikowane określone przepisami o uldze B+R, które spowodowały wytworzenie, rozwinięcie lub ulepszenie kwalifikowanego prawa.

Oznacza to, że przepisy zezwalają na możliwość ponownego odliczenia wydatków już wcześniej uwzględnionych w kosztach podatkowych, w ramach tzw. ulgi B+R.

To pozwala skorzystać z ulg w każdej fazie tworzenia produktu/usługi, tj. od opracowania rozwiązania, testowania prototypu jak i komercjalizacji wyników.

Wcześniej można było stosować obie ulgi, ale do różnych kategorii dochodu.

B+R i IP box co za różnica?

- IP Box polega na zastosowaniu niższej stawki podatku do określonych dochodów
- Z ulgi IP box podatnik korzysta po komercjalizacji wytworzonego/rozwinętego/ulepszonego kwalifikowanego IP w ramach działalności B+R
- Ulga B+R polega na odliczeniu określonej kwoty od podstawy obliczenia podatku w zeznaniu rocznym.
- Z ulgi B+R podatnik korzysta już na etapie wytworzenia, ulepszania lub rozwijania kwalifikowanego IP

Zasady stosowania IP Box

- Prowadzenie ewidencji, która pozwala na:
 - ✓ prawidłowe określenie podstawy opodatkowania,
 - ✓ wyodrębnienie każdego kwalifikowanego prawa własności intelektualnej w prowadzonej ewidencji rachunkowej,
 - ✓ ustalenie przychodów, kosztów uzyskania przychodów i dochodu (starty) przypadających na każde kwalifikowane prawo własności intelektualnej,
 - ✓ wyodrębnienie kosztów w celu obliczenia wskaźnika nexus przypadające na każde kwalifikowane prawo własności intelektualnej, w sposób zapewniający określenie kwalifikowanego dochodu.
- Bezpiecznym i rekomendowanym podejściem jest prowadzenie ewidencji na bieżąco.

Dodatkowe dane w ewidencji

W przypadku, gdy podatnik prowadzi więcej niż jeden projekt, w ramach działalności B+R, ewidencja powinna być rozszerzona o następujące dane:

- opis danego projektu,
- wykaz osób zaangażowanych w pracę w poszczególnym projekcie, jeżeli jego praca dotyczy dwóch lub więcej projektów, należy rozpisać czas pracy na poszczególnych projektach
- datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia danego projektu,
- wykaz prac stworzonych w poszczególnym projekcie, wraz z imiennym przypisaniem do konkretnej osoby wykonującej daną pracę.

IP Box – jak wdrożyć?

IP Box – ryzyka

Brak prowadzenia działalności
badawczo-rozwojowej

Błędna kwalifikacja kosztów

Brak interpretacji
indywidualnej

Brak prowadzenia
ewidencji/prowadzenie jej w
sposób niezgodny z
przepisami

Interpretacja indywidualna

Zgodnie z art. 14k § 1 Ordynacji podatkowej, zastosowanie się do interpretacji indywidualnej przed jej zmianą, stwierdzeniem jej wygaśnięcia lub przed doręczeniem organowi podatkowemu odpisu prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego uchylającego interpretację indywidualną nie może szkodzić wnioskodawcy, jak również w przypadku nieuwzględnienia jej w rozstrzygnięciu sprawy podatkowej.

W przypadku kontroli ze strony urzędu skarbowego uzyskana interpretacja indywidualna chroni przedsiębiorcę, przed podważeniem przez organ zasadności rozliczenia IP Box.

Interpretacja indywidualna – co może potwierdzić

Wystąpienie o interpretację indywidualną może potwierdzić m.in. czy:

- prowadzona działalność jest działalnością badawczo-rozwojową,
- to co podatnik wytwarza, rozwija, ulepsza stanowi kwalifikowane prawo własności intelektualnej,
- ponoszone wydatki stanowią koszty kwalifikowane,
- dany koszt jest kosztem bezpośrednio czy pośrednio związanym z osiągnięciem przychodu z danego kwalifikowanego prawa własności intelektualnej,
- do uzyskanego dochodu można zastosować preferencyjną 5% stawkę podatku,
- prowadzona przez podatnika ewidencja (w sposób wskazany we wniosku) spełnia wymogi wskazane w ustawie,
- podatnik ma prawo do zastosowanie ulgi wstecz (np. za lata 2020-2023).

Najczęstsze problemy

1. Problem z ustaleniem czy dana działalność jest działalnością B+R – KIS odmawiał wydania interpretacji w tym zakresie, jednakże sądy administracyjne, w tym NSA wskazują, że podatnicy mają prawo zwrócić się do KIS o ustalenie, czy prowadzona przez nich działalność stanowi działalność badawczo-rozwojową, a fiskus nie może żądać od podatnika który występuje z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej, aby we własnym zakresie rozstrzygnął, czy podejmowane przez niego czynności stanowią działalność B+R – wyrok NSA sygn. II FSK 1049/21.

2. Problem z brakiem systematycznego prowadzenia ewidencji - Organy podatkowe żądały od podatników korzystających z ulgi, aby prowadziły ewidencje kwalifikowanych IP na bieżąco, w przeciwnym razie odmawiano możliwości skorzystania z ulgi. Stanowisko sądów jest przychylne podatnikom, wskazując, że ewidencja może być prowadzona także na koniec roku. Przepisy prawa nie wskazują terminu, w jakim ewidencja ma zostać prowadzona.